QUICK SCAN GEMEENTEBEGROTING 2027 - 2030
REKENKAMER ENSCHEDE

INLEIDING

Graag biedt de Rekenkamer de Raad deze Quick scan aan bij de Gemeentebegroting 2027-2030. De rekenkamer zal in deze Quick scan kort en bondig op de hoofdlijnen in de Gemeentebegroting reageren. De opzet van deze notitie is als volgt: Eerst is er een woord vooraf over de vernieuwde indeling van de begroting (paragraaf 1). Paragraaf 2 behandelt in algemene zin de financiële positie van de gemeente. Paragraaf 3 behandelt de investeringen. In paragraaf 4 gaan we in op overige onderwerpen die opvallen en/of wellicht aandacht vragen.

1. WOORD VOORAF: ANDERE INDELING BEGROTING

Op 29 juni 2026 heeft de raad ingestemd met een andere begrotingsindeling. De oude vier programma's worden vervangen door negen meer inhoudelijk samenhangende programma's. De nieuwe indeling volgt een gemeentelijke waardeketen: van stedelijke ontwikkeling via economie en leefomgeving naar inkomensondersteuning en veiligheid. Het college krijgt met de nieuwe indeling meer ruimte om binnen een programma met middelen te schuiven, terwijl de raad op hoofdlijnen blijft sturen. In de programma-indeling wordt ook aangesloten op de verplichte landelijke systematiek vanuit Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarmee is een 'dubbele boekhouding' niet meer nodig.
De doelenboom is ook onder handen genomen. De oude doelenboom bevatte 14 doelen, 25 subdoelen en 94 indicatoren. Dat was veel en moeilijk behapbare informatie. De doelenboom is vervangen door een compacter strategiewiel met 3 strategische opgaven gekoppeld aan 9 thema's en 27 indicatoren (N.B. de begroting bevat 30 indicatoren). Het strategiewiel is vooral bedoeld om de ontwikkeling van Enschede te volgen. Het is geen middel om ieder afzonderlijk beleidsonderdeel direct af te rekenen.

GOEDE ONTWIKKELING, MAAR WEL AANDACHTSPUNTEN

De rekenkamer herkent de voordelen van de nieuwe begrotingsindeling zoals het college heeft geschetst: versimpeling, evenwichtigere programma's, minder gedetailleerde financiële kaders en betere aansluiting bij gemeentelijke waardeketens en opgaven van de stad.
Het is aannemelijk dat een minder gedetailleerde sturing door de gemeenteraad ook leidt tot een gemeentelijke organisatie die slagvaardiger is. Vanuit meerdere beleidsvelden en afdelingen inspelen op een maatschappelijk probleem en de budgetten daarop aanpassen, wordt waarschijnlijk eenvoudiger.
Er zijn echter ook aandachtspunten:

Het budgetrecht wordt grover

De vorige begrotingsindeling had circa 50 producten verdeeld over 4 programma's. U gaf als raad autorisatie op de budgetten van alle 50 afzonderlijke producten. Dat was soms op een betrekkelijk laag detailniveau. In de nieuwe indeling is nog sprake van 9 programma's. De raad autoriseert alleen nog totalen per programma. Het college krijgt hierdoor meer ruimte voor aanpassingen in de begroting zonder dat het nodig is de raad hiervoor om toestemming te vragen. Twee voorbeelden ter illustratie:

- In de Begroting 2026 bestond het programma Vitaal en Sociaal uit 14 producten variërend van schuldhulpverlening (€ 5 miljoen) tot algemene bijstand en levensonderhoud (€ 125 miljoen). In de Begroting 2027 kan de gemeenteraad voor deze beleidsvelden alleen nog financieel sturen op de totalen van de 4 begrotingsprogramma's Samenleven en voorzieningen (€ 188 miljoen),

Rondkomen € (149 miljoen), Jeugdzorg (€ 109 miljoen) en Maatschappelijke ondersteuning (€ 138 miljoen).

- In de begroting 2026 bestond het programma Samenleving en bestuur uit 10 producten met soms financieel kleine producten als Klachtencommissariaat (€ 362 duizend) en Raad en Commissies (€ 3 miljoen). Deze lijken in de begroting 2027 allemaal op te gaan in het programma Dienstverlening, bestuur & organisatie (€ 126 miljoen).

Het is denkbaar dat het voor de gemeenteraad soms wel wenselijk is om op laag detailniveau zeker te stellen dat bepaalde budgetten beschikbaar zijn voor specifieke doelen en activiteiten. De Rekenkamer is van opvatting dat het raadsvoorstel dat ten grondslag lag aan de gewijzigde begrotingsindeling de gevolgen voor de uitoefening van het budgetrecht onvoldoende uiteenzette. In het raadsvoorstel staat wel genoemd dat het impact heeft op de uitoefening van het budgetrecht, maar zonder duiding en sprekende voorbeelden als hierboven. In de dialoog tussen gemeenteraad en college zou er daarom wel aandacht voor moeten zijn bij de behandeling van de begroting.

Koppeling tussen budget, gemeentelijke inspanningen en maatschappelijke doelen losser

Het college erkent dat de indicatoren uit het strategiewiel nog in ontwikkeling zijn. In de zomernota volgt een bredere analyse.

Op het eerste gezicht zijn het relevante indicatoren die een goed beeld geven van de ontwikkeling van de stad. De Rekenkamer ziet echter twee aandachtspunten. De eerste is dat veel indicatoren gaan over langjarige trends, waarbij een getal in een enkel jaar of zelfs drie achtereenvolgende jaren soms niet zoveel zegt. Het Centraal Bureau voor de Statistiek maakt daarom bijvoorbeeld onderscheid tussen ‘hier en nu’ (Hoe goed gaat het op dit moment met mensen en de samenleving?), ‘later’’ (Welke hulpbronnen laten we achter voor toekomstige generaties?) en ‘elders’ (wat zijn de gevolgen voor andere landen)? Het CBS gebruikt ook langjarige trends waar dat kan. Mogelijk kan het college hier inspiratie uit halen in de verdere ontwikkeling van de indicatoren.

Een tweede - en misschien nog wel belangrijkere - kanttekening is dat de koppeling tussen budgetten, gemeentelijke inspanningen en maatschappelijke doelen losser is geworden. Het strategiewiel staat los van het budget. De thema’s en doelen uit het strategiewiel vallen niet samen met de negen begrotingsprogramma's. In de begroting wordt wel kort per begrotingsprogramma uiteengezet aan welke onderdelen van het strategiewiel het programma bijdraagt, maar dit is minder direct dan in de oude begroting. Een ‘lossere koppeling’ is inhoudelijk te verdedigen. Budgetten en gemeentelijke inspanningen dienen vaak meerdere doelen en indicatoren. Een één-op-één relatie tussen geld en specifieke doelen is vaak lastig te leggen. Investeren in een buurthuis draagt bijvoorbeeld bij aan een prettige leefomgeving, maar ook aan tevredenheid met de buurt en mogelijk zelfs aan gezondheid. Daarbij geven de dertig indicatoren van het nieuwe strategiewiel vooral een beeld van de staat van de stad. Die wordt mede bepaald door factoren waar de gemeente weinig invloed op heeft, zoals de economische conjunctuur en rijksbeleid. Het college erkent dit en stelt dat de indicatoren ook niet geschikt zijn om beleid op af te rekenen. Dat roept de vraag op waarmee u als raad dan wél kan beoordelen wat de ingezette middelen opleveren. Het college verwijst hiervoor in het raadsvoorstel naar meer gedetailleerde beleidsindicatoren in afzonderlijke beleidsstukken en voortgangsrapportages. Die informatie maakt echter geen deel uit van de begroting. Bij de begrotingsbehandeling, het moment waarop de raad middelen toekent, ontbreekt daardoor het totale zicht welke meetbare maatschappelijke doelen tegenover de middelen staan. Dit weegt eens temeer zwaarder omdat de raad op een hoger niveau budgetten gaat autoriseren.

2. FINANCIEEL RESULTAAT EN FINANCIELE POSITIE

Voordat de gemeentebegroting 2027 aan de orde komt, geven we eerst een terugblik op de Gemeentebegroting 2026. De Gemeentebegroting 2026 gaf voor 2027 t/m 2029 de volgende saldo's:

Saldo voor de periode 2027 – 2029 in Gemeentebegroting 2026 (in miljoenen euro's)

Jaar	**2027**	**2028**	**2029**
Saldo	-3,5	2,6	9,2

Hieruit blijkt duidelijk dat er in de Gemeentebegroting 2026 voor is gekozen om de begroting sluitend te maken (in tegenstelling tot voorgaande jaren, waarin de negatieve saldo's expliciet getoond werden). Het tonen van negatieve begrotingsresultaten voorheen was in VNG-verband expliciet afgesproken om de oorzaak, de (verwachte) korting op het gemeentefonds, inzichtelijk te maken.

Voor de begroting 2027 – 2030 is er sprake van aflopende tekorten.
De Gemeentebegroting 2027 zelf sluit met een tekort van € 12,5 mln (verwachting op basis van begroting 2026 tekort van € 3,5 mln). Het verloop voor de jaren 2027 t/m 2030 is in de volgende tabel te zien.

Saldo voor de periode 2027 – 2030 in de Gemeentebegroting 2027 (in miljoenen euro's)

Jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Saldo	-12,5	-8,4	-6,8	-3,5

Ten opzichte van de meerjarenbegroting 2026 geeft de meerjarenbegroting 2027 een negatiever beeld.

De wijzigingen in de begroting 2027 ten opzichte van de begroting 2026 zijn zichtbaar gemaakt in het middelenkader:

Middelenkader 2027–2030 (in miljoenen euro's)

Omschrijving	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1. Saldo Gemeentebegroting 2026–2029	-2,9	3,0	9,4	9,4
2. Gemeentefonds (september- december- en meicirculaire)	5,6	6,3	4,3	3,9
3. Loonprijscompensatie bijstelling reservering	-3,1	-9,6	-14,1	-10,5
4. Knelpunten	-20,5	-15,4	-14,7	-14,7
5. Meevallers en dekkingen	10,7	10,9	11,9	12,0
6. Prioriteiten	-8,7	-9,8	-9,8	-9,8
7. Lokale heffingen	6,4	6,2	6,2	6,2

Saldo Gemeentebegroting 2027–2030*	-12,5	-8,4	-6,8	-3,5
8. Structureel saldo*	2,0	4,4	2,3	6,6
9. Weerstandsratio op basis van middelenkader 2027–2030	1,49	1,21	1,01	0,88
10. Weerstandsvermogen	81,6	73,4	66,8	63,4

* *De beginsaldi voor 2027, 2028 & 2029 (onder 1.) wijken licht af van de saldi uit de begroting 2026.*

De begroting 2027-2030 laat aflopende tekorten zien. Deze kunnen in eerste instantie worden opgevangen binnen het weerstandsvermogen. Als gevolg hiervan daalt de weerstandsratio in 2030 tot onder de norm van 1,0 (namelijk tot 0,88).
Hoewel sprake is van een structureel sluitend meerjarenperspectief (zie 8. Structureel saldo), is dit afhankelijk van de volledige realisatie van zowel lopende als nieuwe dekkingsmaatregelen. Daarnaast blijft er sprake van aanzienlijke onzekerheden die grotendeels buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen, met name op het gebied van de jeugdzorg en de toekomstige ontwikkeling van de rijksmiddelen.

Het tekort van € 12,5 mln over 2027 loopt in 2028 terug tot een tekort van € 8,4 mln. De financiële positie van Enschede is toereikend solide om deze tekorten op te vangen. Enschede beschikt over voldoende buffers om tegenvallers op te vangen, de schulden zijn beperkt en de solvabiliteit is op orde. Het investeringsniveau is passend en er is sprake van een structureel evenwicht tussen baten en lasten. De belastingdruk ligt wel iets boven het landelijk gemiddelde en het risicoprofiel is toegenomen door onzekerheden in het Rijksbeleid, met name vanaf 2028 rond de jeugdzorg. Dit vraagt om blijvende aandacht, tijdige voorbereiding en actieve belangenbehartiging van de gemeente richting het Rijk.
Deze beoordeling van de weerbaarheid en houdbaarheid van de financiële positie is gebaseerd op een brede set financiële kengetallen afgezet tegen de signaleringswaarde: als het kengetal de betreffende signaleringswaarde overschrijdt, geldt dit als onvoldoende. Zie onderstaande tabel.

Financiële kengetallen vergeleken met de signaleringswaarden

Financieel kengetal	**Signaleringswaarde (onvoldoende)**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1. Weerstandsratio	<0,8	1,49	1,21	1,01	0,88
2. Netto schuldquote	>130%	41%	49%	52%	47%
3. Solvabiliteitsratio	<20%	28%	27%	28%	29%
4. Grondexploitatie	>35%	2%	2%	2%	1%
5.Structurele exploitatieruimte	<0%	0,2%	0,4%	0,2%	0,7%
6. Belastingcapaciteit	>105%	105%	104%	102%	101%
7. Netto investeringsquote	<0% of >5%	6,5%	7,8%	7,8%	4,6%

De financiële kengetallen zitten aan de goede kant van de signaleringswaarde.

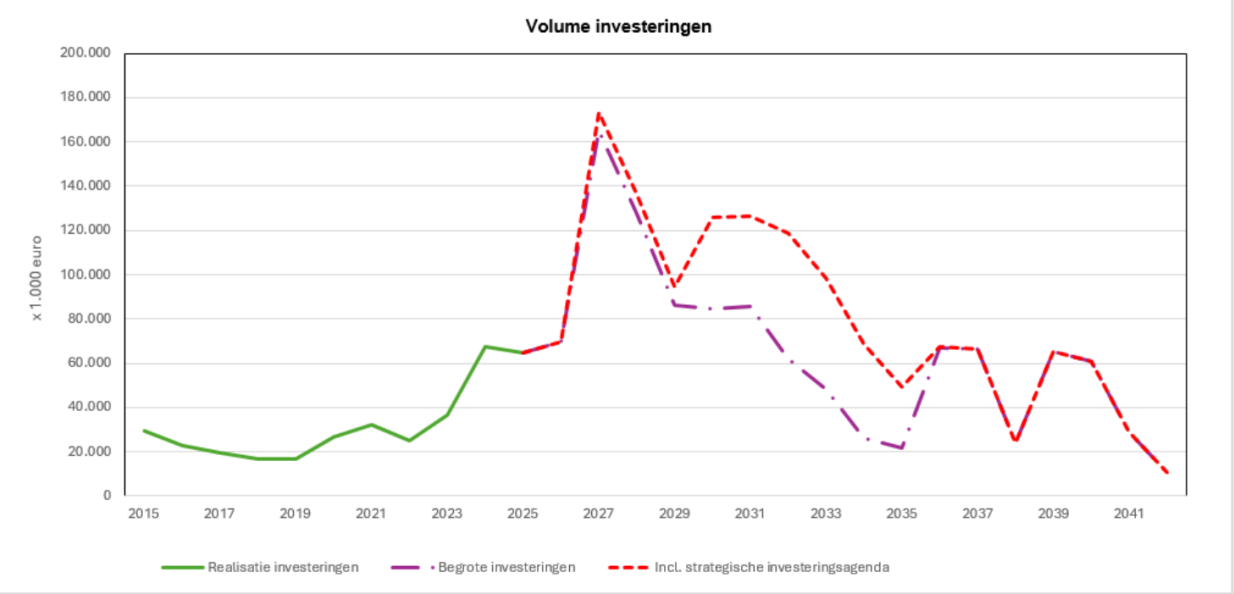
3. INVESTERINGEN

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de investeringen. Te lage investeringen kunnen een signaal zijn dat de begroting zodanig onder druk staat dat investeringen die nodig zijn om het voorzieningenniveau op peil te houden, worden uitgesteld. Daardoor zijn op termijn mogelijk inhaalinvesteringen nodig.
Te hoge investeringen zorgen voor het sterker oplopen van de schuldquote en schuldverplichtingen en het vastleggen van een groter deel van de begroting met afschrijvings- en financieringslasten van investeringen. Daarmee neemt de ruimte voor eventuele ombuigingen in de exploitatie af.

Jarenlang was in Enschede sprake van een zeer lage of zelfs negatieve investeringsquote. De investeringsquote van een gemeente meet het percentage van de bruto uitgaven dat wordt uitgegeven aan investeringen. Het is een belangrijke indicator voor de financiële gezondheid en investeringsbereidheid van een gemeente. De investeringsquote helpt om te beoordelen of een gemeente voldoende investeert in haar bezittingen, zoals infrastructuur.

Onderstaande grafiek laat het gerealiseerde en verwachte investeringsvolume van de gemeente Enschede zien.

Gerealiseerd en verwacht investeringsvolume

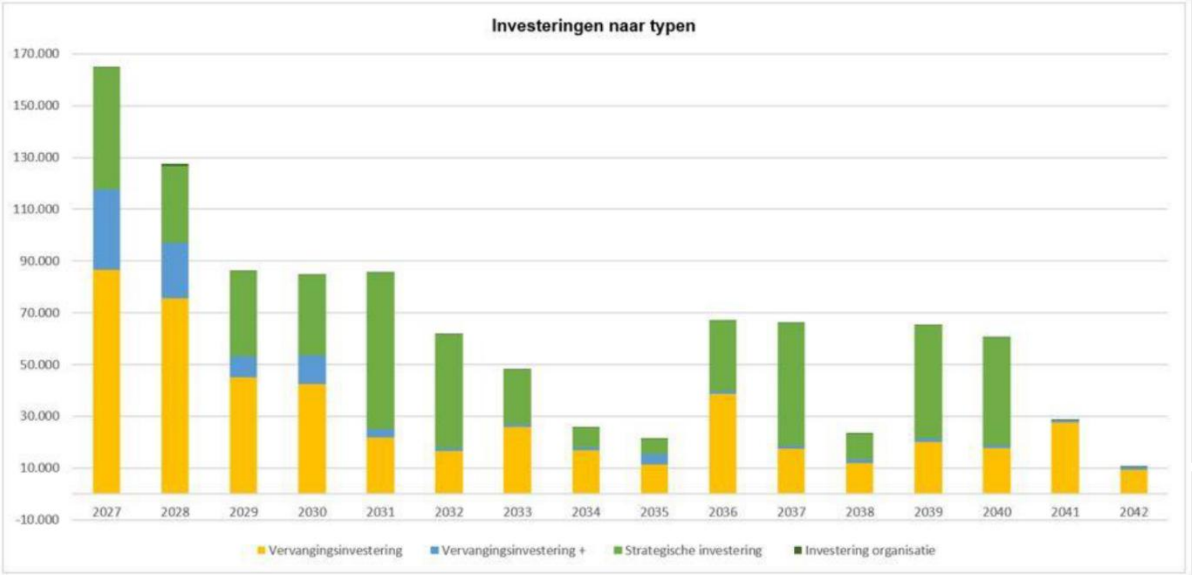
In deze grafiek is zowel de realisatie van investeringen in afgelopen jaren als een langjarige doorkijk richting 2042 opgenomen. De groene lijn geeft een terugblik op de gerealiseerde investeringen in de periode 2015 t/m 2025. Te zien is dat het investeringspeil de afgelopen jaren gestaag is opgelopen. De blauwe lijn bevat de investeringen die op basis van reeds genomen besluiten in de begroting zijn verwerkt. De rode lijn bevat een indicatieve raming van de investeringsambities uit de Strategische Investeringsagenda waarvoor nog nadere uitwerking, dekking en besluitvorming nodig kunnen zijn. De rode lijn geeft geen vastgesteld investeringsprogramma weer, maar een inschatting van de mogelijke toekomstige investeringsbehoefte.

Het coalitieakkoord 2026 – 2030 "Stad van Twente, kracht voor Nederland" spreekt nadrukkelijk de ambitie uit om de Strategische Investeringsagenda verder op te schalen om de schaalsprong van Twente en de groeiambities van Enschede als aantrekkelijke woon-, werk- en kennisstad mogelijk te

maken. Daarom zijn de in het coalitieakkoord opgenomen extra middelen voor de Strategische Investeringsagenda en voor investeringen in een mobiliteitssysteem, passend bij een groeiende stad, in deze begroting verwerkt. Bij de actualisatie van de Strategische Investeringsagenda in het voorjaar van 2027 wordt een nadere uitwerking aan de raad voorgelegd.

Onderstaande grafiek maakt deze ontwikkeling van het investeringsvolume van de gemeente inzichtelijk met een langjarige doorkijk richting 2042.

Investeringsvolume verdeeld naar type investering

In bovenstaande grafiek is het investeringsvolume verdeeld naar type investering (vervangingsinvestering, strategische investering, investering organisatie). Te zien is dat een aanzienlijk deel van de investeringen (zie groene delen in de grafiek) in de komende jaren bestaat uit strategische investeringen, gericht op de ontwikkeling en groei van Enschede. Hierbij gaat het o.a. om de investeringen uit de Strategische Investeringsagenda.

In de tabel hieronder is het meerjarig investeringsvolume tot en met 2030 weergegeven, inclusief bijdragen van derden. Enschede verwacht in deze periode ruim € 463 mln te investeren, waarvan bijna € 99 mln bijgedragen door derden.

Totaal investeringen (bedragen in duizenden euro's

	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Eigen investeringen	140.996	103.457	61.407	59.840
Gefinancierd door bijdragen derden	24.773	24.034	24.868	24.912
Totaal investeringen	165.769	127.490	86.274	84.752

4. OVERIGE ONDERWERPEN

4.1 ROUTEKAARTEN

De routekaarten en infographics bij de programma's leveren toegevoegde waarde. De routekaart toont in één beeld de tijdslijn van de thema's en de indicatoren. De infographics maken het streven en de realisatie in de tijd inzichtelijk. In de Gemeentebegroting die voorligt, ontbreekt bij het programma Vitaal en Sociaal, financieel gezien het belangrijkste programma in de begroting, de routekaart.

4.2 OVERHEAD

Om de Raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, is wettelijk voorgeschreven om vanaf 2017 de kosten van de overhead apart te presenteren. In de programma's zijn alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.
Overhead bevat alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de overhead in 2027 (saldo: lasten en baten) vergeleken met het jaar 2026: een toename van € 3,9 mln ofwel 4,9% (in 2026 € 1,8 mln ofwel 1,8%).

Overhead in 2027 (in 1.000 euro's)

	Begroting 2027	**Begroting 2026**
Lasten overhead	103.477	100.254
Baten overhead	20.946	21.599
Totaal	82.531	78.655

4.3 OMSLAGRENTE

Het omslagrentestelsel is geregeld in de gemeentelijke regelgeving (Financiële Verordening, Besluit Begroting en verantwoording (BBV)). Dit stelsel houdt in dat de gemeentelijke financieringskosten aan de gemeentelijke programma's worden doorberekend op basis van de boekwaarde van de onderliggende investeringen.
Op basis van de berekeningsmethodiek komt de omslagrente onafgerond uit op 1,27% voor de begroting 2027 (1,625% voor de begroting 2026). Het is toegestaan af te ronden naar de dichtstbijzijnde 0,5%. De omslagrente voor 2027 is vastgesteld op 1,5%, dit is gelijk aan 2026. Veel gemeenten kiezen voor een afronding op 0,5% om administratieve redenen en om meerjarige stabiliteit in de kapitaallasten te creëren, maar het exacte percentage hanteren is conform de regels toegestaan.
Een gemeente krijgt voordeel van een lagere omslagrente door lagere financieringskosten op investeringen, wat de begroting ten goede komt. Hiertegenover staat wel een lager rendement op positieve grondexploitaties.
Het totale begrote resultaat op rente en treasury bedraagt € 3,7 mln in 2027 (€ 1,5 mln in 2026).

4.4 FINANCIERING

Paragraaf 5.4 Financiering van de Gemeentebegroting 2027 – 2030 geeft inzicht in hoe de gemeente haar financiële middelen aantrekt, beheert en inzet. Waar de begroting zich richt op inkomsten en uitgaven (exploitatie), laat deze paragraaf zien hoe de bijbehorende geldstromen worden gefinancierd

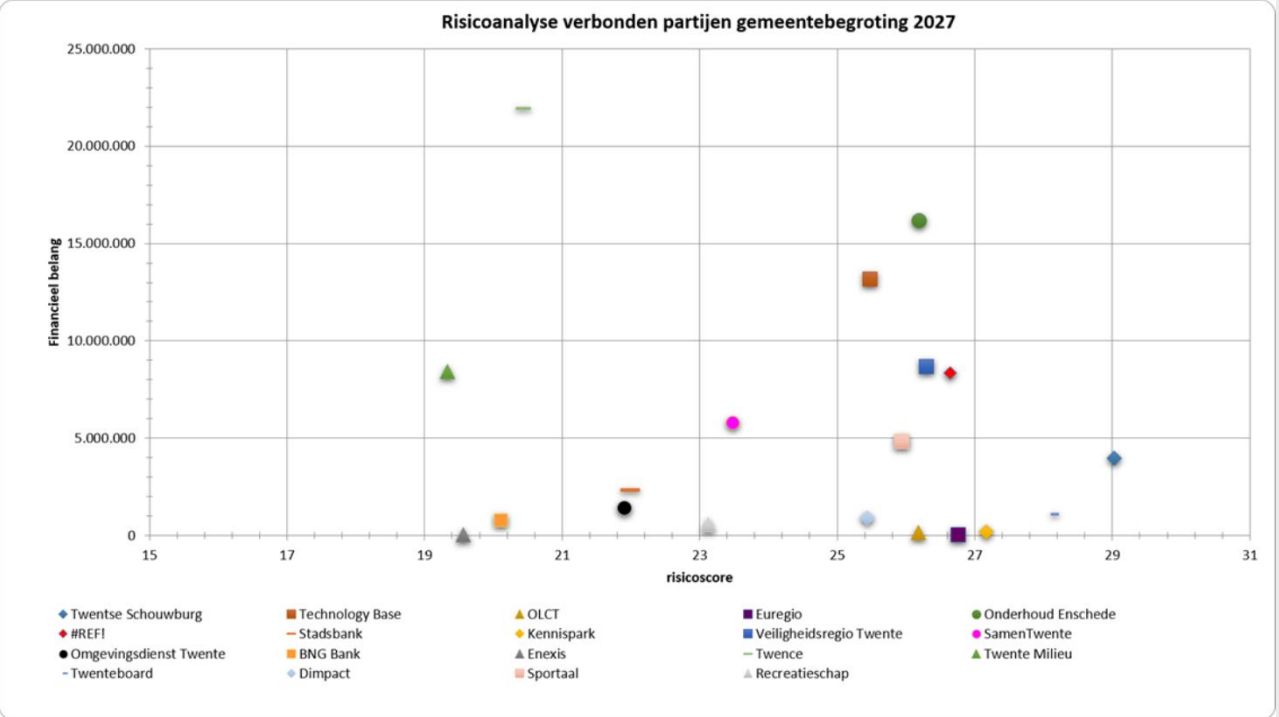
en welke risico's daarbij spelen. Het gaat daarbij onder andere om leningen, rente en liquiditeiten en hoe deze zo doelmatig en risicobeheerst mogelijk worden ingezet. Hiermee kan de raad beoordelen of de financieringspositie gezond en beheersbaar is en of de gemeente binnen de gestelde normen blijft.
Op basis van de meerjarige liquiditeitsplanning is de verwachting dat in 2027 en 2028 geen langlopende financiering aangetrokken hoeft te worden. Er kan worden volstaan met kortlopende financiering. Naar verwachting zijn er voldoende liquide middelen beschikbaar om de uitgaven te kunnen voldoen. In 2029 en 2030 wordt naar verwachting jaarlijks zo'n 20 miljoen euro aan nieuwe leningen aangetrokken. Hierdoor zal de portefeuille met opgenomen geldleningen licht stijgen vanaf 2029, nadat deze in de afgelopen jaren is afgenomen door lagere investeringen en verkoop van bezittingen. Dit leidt op termijn tot hogere rentelasten.
Uit de liquiditeitsplanning volgt dat van 2027 tot en met 2029 zo'n € 15 à 20 mln per jaar geleend moet worden. Voor 2026 hoeft naar verwachting geen nieuwe financiering aangetrokken te worden.
De kasgeldlimiet, een norm voor het gebruik van kortlopende schulden die de gemeente kwetsbaar maken voor rentestijgingen, bedraagt maximaal 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2027 wordt geen overschrijding van de kasgeldlimiet verwacht.

4.5 VERBONDEN PARTIJEN

Het is van belang om de (financiële) risico's voor de verbonden partijen goed in beeld te hebben. De gemeente Enschede gebruikt hiervoor, samen met andere Twentse gemeenten, een gestandaardiseerde methode. Per verbonden partij worden verschillende aspecten beoordeeld zoals bestuur, samenwerking en financiële positie, om een integraal beeld van het risico te krijgen. Daarnaast is er aandacht voor extra risico's en/of nadelen vanwege de aanhoudende hoge inflatie en stijgende kosten.

Dat geeft het volgende beeld:

Risicoanalyse Verbonden partijen ten opzichte van het financieel belang

De verbonden partijen met totaal risico ‘hoog’ kwalificeren zich voor een meer indringend toezicht. In het gemeentebrede weerstandsvermogen is een financieel risico opgenomen voor de verbonden partijen. In de top tien van risico’s staat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een risico van € 3,8 miljoen opgenomen voor onvoorziene bijdragen aan verbonden partijen. Dat risico hangt samen met Technology Base.

4.6 SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (GLOBAL GOALS)

In de bijlage 7.3 van de Gemeentebegroting zijn de Sustainable Development Goals (SDG’s) weergegeven.
In november 2020 heeft de Gemeenteraad een motie aangenomen om Enschede aan te melden als Global Goals Gemeente. De Sustainable Development Goals (SDG’s) worden in de begroting gebruikt als referentiekader, niet als kapstok. De overweging hierbij is dat de SDG’s generiek zijn en gericht zijn op mondiale opgaven, terwijl de Gemeentebegroting stuurt op de ambities en opgaven van Enschede.
Voor de begroting is het strategiewiel leidend. Dit wiel omvat de dimensies van de SDG’s (sociaal, economisch en ecologisch) en sluit daarmee aan op de kern ervan. Op deze wijze draagt de begroting bij aan de SDG’s, zonder dat deze leidend worden in onze sturingsstructuur.
Hoewel het een set van mondiale afspraken betreft, ligt een belangrijk deel van de realisatie ervan op lokaal niveau. De specifieke inzet van gemeenten is noodzakelijk omdat veel van de doelen raakvlakken hebben met hun opgaven. Naar schatting kan 65% van de onderliggende SDG-targets niet worden gerealiseerd zonder inspanningen van gemeenten.
Uit (gedateerd) onderzoek van Eiffel (2019) dat gemeenten hun duurzaamheidsambities en -doelen steeds vaker herkenbaar opnemen in begrotingen, maar dat de vertaling naar concrete beleidsdoelen, prestatie-indicatoren, inspanningen en tijdspaden nog beperkt is. Hierdoor blijft het voor gemeenten lastig om de voortgang op de SDG’s structureel te monitoren en hierop te sturen.
In Nederland ondersteunt de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gemeenten bij het integreren van de mondiale doelen in hun eigen beleid en planning- en control-cyclus (P&C-cyclus) via de campagne Gemeenten4GlobalGoals.
De Rekenkamer is bezig met een onderzoek dat beoogt inzicht te geven in hoe de gemeente de SDG’s in het fysieke domein heeft vertaald en verankerd in haar organisatie, beleid, uitvoering en monitoring en in welke mate dit bijdraagt aan het efficiënt behalen van de beoogde resultaten. Het onderzoek zal naar verwachting eind van het jaar 2026 opgeleverd worden.

4.7 ONDERBESTEDING

Een gemeente-overstijgend onderwerp is het vraagstuk van onderbenutting/onderbesteding van beschikbaar gestelde middelen per product, de onderbesteding. Onderbesteding kan een indicatie zijn met betrekking tot toekomstige risico’s voor de haalbaarheid en/of realisatiegraad van de ambities in de programma’s en onderliggende producten.
In opdracht van de Vereniging van Rekenkamers is hier breed onderzoek naar gedaan bij provincies, gemeenten en waterschappen. In september 2026 heeft de Rekenkamer op basis hiervan een rapport gepubliceerd.
De Rekenkamer Enschede heeft er in haar lessen op gewezen om kritisch te zijn op de planning van investeringen in het fysiek domein, grote ruimtelijke projecten zowel inhoudelijk als financieel te rapporteren en te bespreken en ook het belang van overbesteding benadrukt.
Veel Rekenkamers hebben meegedaan aan dit onderzoek. De Rekenkamer Nijmegen heeft bijvoorbeeld een rapport uitgebracht met een interessante handreikingen voor de raad voor bij de behandeling van stukken rondom begroten en verantwoorden. Bekijk hun rapport hier.

GEMEENTERAAD

Teksten Rekenkamer Enschede
Datum Oktober 2026
Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

ENSCHEDE